

dne 30. září 1933, že přejímá plné ručení, i základ pro žalobní tvrzení, že se žalovaná zavázala k placení částky 2.000 Kč s příslušenstvím. Vývody dovolatelčiny, potírající názor dovolacího soudu, nejsou správné, neboť žalobce se jako důkazu o svém tvrzení, že se žalovaná zavázala k zaplacení dluhu Adolfa P., odvolával na prohlášení ze dne 30. září 1933, které dle správného názoru odvolacího soudu obsahuje převzetí rukojemství. Rukojemství však obsahuje jen podmíněné převzetí povinnosti k placení. Odvolací soud se neopírá při tom o skutkové předpoklady žalobcem nepřednesené, nýbrž posuzuje jmenované prohlášení jen po právní stránce. Nesprávné právní posouzení odvolacím soudem jest tu však proto, že žalovaná byla uznána povinnou k placení podle prohlášení ze dne 30. září 1933 bez zřetele na pozdější změnu závazku hlavního dlužníka. Nižší soudy zjistily, že žalobce Eduard P. ujednal s hlavním dlužníkem Adolfem P. později dne 22. února 1935 před okresním soudem v M. ve sporu C 1701/34 smír, jímž se Adolf P. zavázal zažalovanou částku 2.000 Kč s 5% úroky ode dne 1. října 1933 a útraty sporu zaplatiti v měsíčních splátkách po 200 Kč, počínaje 15. března 1935, pod ztrátou lhůt a že Adolf P. ujednané splátky také dodržel. Odvolací soud vyvozuje povinnost žalované k placení z toho, že v jmenovaném prohlášení převzala plné ručení za částku 2.000 Kč, která měla býti hlavním dlužníkem podle původního ujednání zaplacená do 30. září 1934. Tomu názoru odvolacího soudu nelze však přisvědčiti. Povinnost rukojemního jest závislá na povinnosti hlavního dlužníka a rukojmí jest zavázán jen potud, pokud jest zavázán hlavní dlužník. V souzeném případě se sice závazek hlavního dlužníka zakládá na prohlášení ze dne 30. září 1933, ale závazek z řečeného prohlášení byl změněn smírem ze dne 21. února 1935, C 1701/34-3, okresního soudu v M., kterýžto smír ujednal žalobce bez výhrady týkající se rukojemství; dotčený smír působí však také i ve prospěch žalované jako rukojmí. Rukojemství zakládá akcesorní závazek jak co do výše dluhu, tak co do způsobu jeho placení. Pro akcesorní povahu rukojemského závazku může jíti závazek žalované jen tak daleko, jak byl stanoven smírem, a po jeho uzavření neručí již žalovaná za splatnost podle prohlášení ze dne 30. září 1933, nýbrž jen za dodržení splátek podle smíru ze dne 21. února 1935 (§ 1390 obč. zák.). Poněvadž však hlavní dlužník splátky podle smíru dodržel, nebylo tu v době vynesení rozsudku první stolice (§ 406 c. ř. s.) povinností žalované k splnění jejího podpůrného závazku. To by nastalo jen tehda, kdyby hlavní dlužník splátek smírem stanovených nedodržel. Bylo proto žalobu pro tentokráte zamítnouti.

Čís. 16240.

Odpovědnost za škody z provozu silostrojů (zák. č. 162/1908 ř. z.).
Jde o vadnou povahu silostroje (§ 2, odst. 1, řeč. zák.), praskla-li osa kol automobilu proto, že nesnesla přetížení, a nikoliv následkem krom-obyčejné prohloubeniny v jízdni dráze.

(Rozh. ze dne 30. června 1937, Rv II 587/37.)

Dne 21. března 1935 jel žalobce o 12.30 hodině odpoledne na jízdním kole po státní silnici v obci H. v místě tak zvaném »Harcov« na banketu směrem k J. Za ním jel nákladní automobil značky »Praga«, řízený prvním žalovaným Josefem K. a patřící druhé žalované. Když byl automobil v žalobcově blízkosti, praskla najednou přední osa u levého kola, následkem toho se automobil naklonil na levou stranu a sjel do silničního příkopu. Při tom byl žalobce i s kolem nákladním automobilem zachycen, přimáčknut do silničního příkopu a způsobeno mu těžké poranění a poškození jízdního kola. Žalobce tvrdě, že úraz zavínil jednak žalovaný řidič rychlou a neopatrnou jízdou, jednak i Václav Ž., vedoucí mlýna v K. který dal naložiti jako vedoucí mlýna na automobil proti předpisu místo 6 q přes 8 q, takže bylo vozidlo přetíženo, domáhá se žalobou náhrady škody 46.396 Kč s přísl. a placení důchodu 1.000 Kč měsíčně, a to jak na řidiči a vlastníku automobilu, tak na jmenovaném vedoucím mlýna. Žaloba proti posléz dotčenému Václavu Ž. byla však ponechána v klidu. Žalování řidič a vlastník vozidla mimo jiné namítli: Řidič nákladního automobilu jel opatrně a ne příliš velikou rychlostí, dbaje veškerých předpisů. Starost o náklad automobilu není jeho povinností, nýbrž jen péče o vozidlo samé a jeho technický provoz. Žalobci, který jel po levé straně silnice, se vyhnul do prava. Silnice jest asfaltovaná, nikde nebylo nejmenších známek, že na silnici jest příkop. Když se již těsně přibližoval k žalobci, náhle ucítil, že vjel na zvláštní rigol, který nebyl v asfaltové silnici vidět. Vlastně byly tam dva rigoly, jeden větší a jeden menší. Rigol ten se táhl přes celou jízdní dráhu a byl 1 metr široký a 10 až 15 cm hluboký. Rigol povstal tím, že silniční správa spravovala most a pak silnici v opravených místech vyasfaltovala. Hlína ovšem sesedla a tím i asfaltová pokožka. Poněvadž však tato byla pružná, neulomila se od okraje, nýbrž se prohnula do rigolu, takže zdaleka nebylo vůbec viděti, že by na silnici byl nějaký defekt. Jakmile přední kola vjela do uvedeného rigolu, ucítil, že v automobilu něco prasklo a pak shledáno, že praskla přední osa. Levé kolo se vzpříčilo a začlo se třítí o vůz, takže způsobilo tlakem třecí bod, kolem něhož se pak automobil otáčel, a tak nastal ve vozidle samočinný pohyb do leva. V tom kritickém okamžiku byl žalobce ve výši předního blatníku automobilu. Žalovaný řidič ihned zabrzdil a snažil se strhnouti vozidlo do prava. To se však nepodařilo a automobil spadl do příkopu, aniž řidič K. mohl nehodě zabrániti. Škodná událost byla způsobena třetí osobou, t. j. silniční správou, která neodborně provedla opravu mostu a nechala bez výstražného znamení a opatření na silnici dva rigoly. Nehoda nemohla býti odvrácena ani při řádných a věcných opatřnostech v řízení jízdního silostroje a zacházení s ním, ani nemůže býti vyzovována z povahy jízdního silostroje, nebo ze zvláštního způsobu, ze selhání, nebo z nedostatku jeho činnosti. Konečně udávají, že se úraz stal i proto, že se dříve v továrně, kde automobil byl vyroben, užívalo cizího belgického, úžasně pevného materiálu na osy, kdežto nyní se zřením na valutové poměry se dodává na osy materiál tuzemský. S o u d p r v é s t o l i c e uznal zčásti podle žaloby. D ů v o d y: Soud se zabýval především otázkou, zdali žalovaní jsou odpovědní podle ustano-

vení automobilového zákona. V té příčině žalovaní uvádějí, že úraz byl zaviněn třetí osobou, a to silniční správou, tím, že neodborně provedla opravu mostu a nechala bez jakéhokoliv výstražného znamení a opatření na silnici dva rigoly. Soud zjistil na základě zprávy četnické stanice v N. V., že na místě nehody na státní silnici nebyly v kritické době rigoly nebo jiné překážky. Na dehtované silnici jsou jen menší prohlubeniny, jak se vyskytují všude na asfaltované silnici. Tyto vlnovité prohlubeniny netvoří však překážky pro automobilovou dopravu. Četnictvo hned po úrazu ofotografovalo místo úrazu. Z toho vychází najevo, že o zavinění silniční správy nemůže býti řeči, poněvadž silnice byla v kritické době na místě úrazu úplně v pořádku. Řízení proti žalovanému Ž., který měl povinnost starati se o nakládání zboží na automobil, zůstalo v klidu, a zabýval se proto soud, ačkoliv to druzí žalovaní nenamítali, otázkou, zdali Václav Ž. jest třetí osobou ve smyslu § 2 autom. zák., která tím, že nařídila, aby automobil byl přetížen, úraz zavinila. Nelze osobu, která obstarává nakládání zboží, a to sama nebo svými lidmi, pokládati za osobu třetí ve smyslu řečeného zákona a jest bez významu, zda ta osoba jest zaměstnancem vlastníka silostroje nebo vlastníka nákladu. V tom smyslu poukazuje žalobce správně na komentář Guttensteinův k autom. zákonu. Žalovaní nebyli tedy zproštěni odpovědnosti podle § 1 autom. zák. proto, že úraz byl zaviněn třetí osobou, Soud jest ovšem přesvědčen, že žalovaný řidič Josef K. nemohl odvrátiti úraz ani při řádných a věcných opatřnostech v řízení jízdního silostroje a zacházení s ním. Přes to však nejsou žalovaní řidič a vlastník automobilu, o něž jde, zproštěni povinnosti k náhradě, poněvadž úraz může býti vyvozován z povahy nákladního automobilu, kterým se úraz stal, ze zvláštního způsobu, ze selhání a nedostatku jeho činnosti. Při tom jest úplně nezávažné, zdali osa, která praskla, byla z méněcenného materiálu a zdali továrna, která automobil vyrobila, upotřebila méněcenného materiálu jen proto, že z valutových důvodů nedostala prvotřídní belgický materiál. Úraz se stal proto, že součástka automobilu, a to přední osa, nebyla dostatečně pevná a může se tedy úraz vyvozovati z povahy automobilu. Z toho, co dosud uvedeno, vyplývá, že oba žalovaní odpovídají podle § 1 autom. zák. za škodu, kterou utrpěl žalobce při úrazu, a není proto třeba zabývati se zaviněním řidiče. O d v o l a c í s o u d na odvolání obou stran změnil napadený rozsudek co do výje přisouzených nároků, jinak rozsudek soudu prvé stolice potvrdil. D ů v o d y: Kusost a neúplnost řízení spatřují žalovaní v tom, že soud prvé stolice neprovedl důkaz místním ohledáním o tom, že na místě úrazu skutečně byla v asfaltové vozovce prohlubeň, že se prvý soud neměl spokojiti dotazem na četnickou stanici v N. V. o tak důležité skutečnosti, zda na státní silnici v místě úrazu byly rigoly, dále že nebyl proveden důkaz znalcem z oboru automobilového, že žalovaný učinil za dané situace vše, co učiniti mohl, a že k prasknutí osy došlo jedině tím, že automobil vjel do prohlubně na vozovce, a nikoliv následkem jeho přetížení. Konečně měl prvý soud také provésti důkaz dotazem u fy. Praga o tom, že se hledíc na nynější valutové poměry nedodává na osy úžasně pevný belgický materiál, nýbrž materiál tuzemský, a pro-

spektem firmy, která automobil, o nějž jde, vyrobila, o tom, že vozidlo to snese přetížení více jak 20%. Jest zbytečné zabývat se otázkou, zda soud první stolice měl provést místní ohledání o tom, zda na místě úrazu v asfaltové vozovce státní silnice byla prohlubeň, jak to žalovaní tvrdí, neboť jest nesporné, že silnice na kritickém místě už dávno není v tom stavu, jako byla tehda při úrazu, takže dotčený důkaz již nemá pro spor významu. Správné jest, že dotaz na četnickou stanici není důkazem ve smyslu civilního řádu soudního a že o tom, co bylo příčinou prasknutí osy nákladního automobilu, a jaký vliv mělo jeho přetížení na prasknutí osy, měl býti slyšen znalec oboru konstrukce automobilů. Odvolací soud proto připustil důkaz výsledkem svědka Roberta A. o žalobcově tvrzení, že na místě nehody nebyly rigoly, a znalcem oboru konstrukce automobilů o tom, co bylo příčinou prasknutí osy nákladního automobilu, a o vlivu přetížení automobilu na prasknutí osy. Další vytýkané kusosti tu není, neboť nerozhoduje, zda prasklá osa byla z tuzemského či cizozemského materiálu a zda podle prospektu automobil snese přetížení přes 20%, bylo-li zjištěno, že ve sporném případě šlo o přetížení přes 60%. Výpovědi svědka Roberta A. odvolací soud zjistil, že silnice na místě nehody je rovná, přehledná, že dehtovaný povrch byl mírně zvlňný, a že rigolů neb prohlubní v místě nehody vůbec nebylo. To zjištění jest podporováno obsahem trestních spisů T 409/35 okresního soudu v J., zejména též k těmto spisům přiloženou fotografií, na které vozovka, jak vypadala při úrazu, je zřetelně znázorněna a na které po nějakých rigolech nebo poznatelných prohlubeninách není známek. Přejímá tedy odvolací soud zjištění prvního soudu, že na místě nehody na státní silnici nebyly nějaké rigoly neb jiné překážky. Posudkem znalce inž. Leopolda P. má odvolací soud za zjištěno, že prasknutí osy automobilu nastalo následkem neúměrného přetížení automobilu (67% místo přípustných 20%) a nikoliv následkem případných povrchových nerovností vozovky. Nepodařil se tedy žalované straně důkaz požadovaný předpisem § 2 zák. č. 162/1908 ř. z., a proto padá i výtka nesprávného právního posouzení věci co do právního důvodu žaloby, neboť oba žalovaní odpovídají podle § 1 řeč. zák. za škodu, kterou utrpěl žalobce při úrazu.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolání žalobce, ani žalovaného, a uvedl v otázce, v právní větě vytčené, v

d ů v o d e c h :

Ani podle názoru dovolacího soudu se žalovaným nepodařil důkaz zprešňující je podle § 2 autom. zák. odpovědnosti. Odvolací soud zjistil, že prasknutí osy automobilu nastalo následkem neúměrného přetížení automobilu a nikoliv následkem možných povrchových nerovností vozovky. Že přetížení automobilu je v podstatě vadnou povahou silostroje ve smyslu § 2, odst. 1, autom. zák., není pochybné, poněvadž »povahou silostroje« se rozumí takový jeho stav, který zabezpečuje jeho užívání k dopravě na veřejných cestách. Je-li materiál tak podstatné části silo-

stroje, jako jest osa kol, takový, že nesnese určité zatížení, pak jest i povaha silostroje vadná. Nezáleží na tom, zda dotčená vada tkví hlavně v přetížení, nebo v tom, že osa takového zatížení nesnesla, poněvadž vždy jde o vadnou povahu silostroje, za kterou osoby uvedené v § 1 autom. zák. (tedy žalovaní) jsou bezpodmínečně odpovědny. To plyne i ze stenografického protokolu panské sněmovny z 18. prosince 1907 (9. sedění XVIII. sesse), podle něhož návrh na doplnění osnovy zákona slovem »vadná« byl zamítnut, poněvadž se to rozumí samo sebou. V dovolání, stejně jako v předchozím řízení, hájí žalovaní nadále stanovisko, že se prasknutí osy stalo následkem rigolu, že v tom, že byl na silnici rigol, jest spatřovati zavinění třetí osoby (silniční správy), za něž žalovaní neodpovídají, a že řízení odvolacího soudu bylo vadné proto, že nebyly provedeny další důkazy o tom, že na místě nehody byl rigol. Dovolací soud však vytýkanou vadnost neshledal a odkazuje žalované na vlastní jejich přednes, podle kterého nešlo o nějakou kromobyčejnou prohloubeninu v asfaltové dlažbě s prolomenými okraji, nýbrž o defekt v silničním povrchu, který se často na silnicích objevuje a s kterým se musí v automobilovém provozu počítati, takže praskla-li snad osa následkem takové prohloubeniny nijak kromobyčejné, byla osa »vadné povahy«.

Čís. 16241.

Ako bola adresa podpísanej bianco-zmenky vyplnená menom toho, kto sa svojím podpisom chcel a mal zaviazat' len ako zmenkový ručiteľ, nebola zmenka sfalšovaná (§ 78 zmenk. zák.), ale len bezprávne a protismluvne doplnená (§ 6 zmenk. zák.) a nemôže bezprávnosť tohoto doplnenia byť namietaná bezolstnému nabyvateľovi zmenky.*)

(Rozh. z 11. mája 1937, Rv III 1046/36.)

Proti zmenkovému platebnému príkazu, vydanému na žiadosť žalujúcej strany, namietal I. žalovaný Ján B. najmä, že sporné zmenky podpísal Jurajovi K. ako bianco-zmenky a podľa úmluvy o ich vyplnení mal byť len ručiteľom za II. a III. žalovaných akceptantov, neprávom bol tedy pri vyplnení zmienok vpísaný do adresy, čím mu bolo proti úmluve dané postavenie spoluakceptanta zmienok (zmenky podpísal priečne cez text zmenkovej blankety bez pripojenia ručiteľskej doložky). Žalujúca strana bránila sa tým, že zmenky nadobudla od Juraja K. už vyplnené a dobromyseľne.

Súd I. stolice zmenkový platebný príkaz ponechal v účinnosti aj dotyčne I. žalovaného Jána B. Odvolací súd jeho rozsudok zmenil a zmenkový platebný príkaz dotyčne tohoto žalovaného zbavil účinnosti.

Najvyšší súd obnovil v tejto časti rozsudok súdu I. stolice.

*) Porov.: Sb. n. s. č. 9784, 13056.
Úr. sb. č. 1587.